

ΑΣΚΗΣΕΙΣ 5

5.1 Να βρεθεί η ακτίνα περιφοράς ενός κυκλικού στερεού κώνου που έχει ύψος h και ακτίνα βάσης a , γύρω από

(i) τον άξονα του κώνου

(ii) μια διάμετρο της βάσης

Να δειχτεί ότι αυτές οι ακτίνες περιφοράς είναι ίσες αν ισχύει $2h^2 = 3a^2$.

5.2 Η ακτίνα περιφοράς μιας ομοιόμορφης τριγωνικής πλάκας PQR από ένα άξονα που περνά από το P και παράλληλα από τη QR είναι ίση με k .

Να δειχτεί ότι $k^2 = \frac{1}{2}h^2$, όπου h είναι η κάθετη απόσταση του P από την QR. Να βρεθεί η ακτίνα περιφοράς γύρω από την QR.

Χρησιμοποιώντας τα πιο πάνω αποτελέσματα, ή διαφορετικά, να δειχθεί ότι η ακτίνα περιφοράς μιας ομοιόμορφης κανονικής εξαγωνικής πλάκας ABCDEF με πλευρά ίση με $2a$ γύρω από την AD είναι ίση με $\sqrt{\frac{5}{6}}a$. Αν η εξαγωνική πλάκα έχει μάζα M , να βρεθεί η ροπή αδράνειας της πλάκας γύρω από μια πλευρά.

5.3 Μια ομοιόμορφη συμπαγής σφαίρα κυλά στο εσωτερικό μιας σταθερής κοίλης σφαίρας, όπου τα κέντρα των δύο σφαιρών βρίσκονται στο ίδιο κατακόρυφο επίπεδο. Να δειχθεί ότι η μικρή σφαίρα θα κάνει ολόκληρη περιστροφή αν, όταν βρίσκεται στο χαμηλότερο σημείο, η αντίσταση πάνω της από την μεγάλη σφαίρα είναι $\frac{34}{7}$ φορές μεγαλύτερη από το βάρος της.

5.4 Μια συμπαγής σφαίρα ακτίνας a κυλά σε οριζόντιο επίπεδο με γραμμική ταχύτητα v με κατεύθυνση προς ένα σταθερό μη ελαστικό σκαλοπάτι με ύψος $\frac{a}{5}$. Να δειχτεί ότι η σφαίρα ανεβαίνει το σκαλοπάτι (έχοντας πάντοτε επαφή με το τραπέζι ή/και το σκαλοπάτι) αν ισχύει

$$\frac{7}{18}ag < v^2 < \frac{49}{45}ag.$$

5.5 Ένας ομοιόμορφος στερεός κύλινδρος μάζας $2m$ και ακτίνας a κυλά χωρίς να ολισθαίνει προς τα κάτω σε ένα κεκλιμένο επίπεδο γωνίας $\frac{\pi}{6}$. Να βρεθεί η γωνιακή επιτάχυνση και η ελάχιστη τιμή του συντελεστή τριβής μεταξύ επιπέδου και κυλίνδρου.

5.6 Μια σφαίρα βρίσκεται στην κορυφή μιας σταθερής σφαίρας. Η πρώτη σφαίρα μετατοπίζεται ελαφρά ώστε να κυλά χωρίς να ολισθαίνει προς τα κάτω πάνω στη δεύτερη σφαίρα. Να δειχτεί ότι η πρώτη σφαίρα θα εγκαταλείψει τη δεύτερη σφαίρα όταν $\cos \theta = \frac{10}{17}$, όπου θ είναι η γωνία που σχηματίζει η ευθεία που ενώνει τα κέντρα τους με την κατακόρυφη.

5.7 Μια ομοιόμορφη ράβδος, μήκους $2a$ και βάρους W , βρίσκεται σε ισορροπία με το πάνω άκρο B να ακουμπά σε κατακόρυφο τοίχο και το άκρο A συνδέεται με σπάγκο με το σημείο C που βρίσκεται κατακόρυφα πάνω από το B.

(i) Αν σε ισορροπία η AB σχηματίζει γωνία $\frac{\pi}{3}$ με την κατακόρυφη, να υπολογιστεί το μήκος του σπάγκου.

(ii) Όταν ένα σωματίδιο βάρους nW συνδέεται στο άκρο B της ράβδου, τότε η ράβδος ισορροπεί όταν σχηματίζει γωνία $\frac{\pi}{6}$ με την κατακόρυφη. Να αποδειχθεί ότι $n = \frac{1}{\sqrt{2}}$.

5.8 Δύο σταθερά επίπεδα, το ένα κατακόρυφο και το άλλο κεκλιμένο που σχηματίζουν γωνία ϕ μεταξύ τους, τέμνονται σε μια οριζόντια γραμμή. Μια ράβδος AB έχει το άκρο A πάνω στο κατακόρυφο επίπεδο και το B πάνω στο κεκλιμένο με την AB κάθετη στο κεκλιμένο επίπεδο. Αν το κατακόρυφο επίπεδο δεν έχει τριβή και το κεκλιμένο επίπεδο έχει συντελεστή τριβής μ , να δειχθεί ότι όταν η ράβδος είναι έτοιμη να ολισθήσει τότε

$$\mu = \frac{\tan \phi}{2 \tan^2 \phi + 1}.$$

5.9 Ένα στερεό σώμα είναι ελεύθερο να περιστρέφεται γύρω από το κέντρο μάζας C . Οι κύριες ροπές αδράνειας είναι 7, 25, 32 μονάδες αντίστοιχα. Στο σώμα δίνεται μια γωνιακή ταχύτητα Ω γύρω από ευθεία που διέρχεται από το C με λόγο 4:0:3. Να δειχθεί ότι μετά από χρόνο t οι συνιστώσες της γωνιακής ταχύτητας γύρω από τους κύριους άξονες αδράνειας στο C είναι ίσες με:

$$\frac{4}{5}\Omega \cos \phi, \quad \frac{4}{5}\Omega \sin \phi, \quad \frac{3}{5}\Omega \cos \phi,$$

αντίστοιχα, όπου $\tan \frac{\phi}{2} = \tanh \left(\frac{3}{10}\Omega t \right)$.

Να βρεθεί η γωνιακή ταχύτητα όταν $t \rightarrow \infty$.

5.10 Μια ομοιόμορφη ορθογώνια πλάκα είναι ελεύθερη να περιστρέφεται γύρω από το κέντρο της O . Η πλάκα $ABCD$ είναι τέτοια ώστε $BC = \sqrt{2}AB$. Αρχικά περιστρέφεται με γωνιακή ταχύτητα Ω γύρω από ευθεία διερχόμενη από το O κάθετα στην AB και σχηματίζει γωνία $\frac{\pi}{6}$ με το επίπεδο της πλάκας. Να βρεθούν οι συνιστώσες της γωνιακής ταχύτητας γύρω από τους κύριους άξονες στο O μετά από χρόνο t .

5.11 Μια ομοιόμορφη σφαίρα κυλά χωρίς ολίσθηση πάνω σε μη ομαλό οριζόντιο επίπεδο το οποίο περιστρέφεται με γωνιακή ταχύτητα Ω γύρω από κατακόρυφο άξονα. Αν δεν υπάρχουν δυνάμεις που ασκούνται στη σφαίρα, εκτός από το βάρος της και τη δύναμη της τριβής, να αποδειχθεί ότι ο γεωμετρικός τόπος του κέντρου της σφαίρας είναι ένας κύκλος.